

Procjena govorno-motornog progressa prelingvalno gluhe djece kojima je umjetna pužnica ugrađena izvan optimalne dobi

---

Pavičić Dokoza, Katarina; Šindija, Branka

Conference presentation / Izlaganje na skupu

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:257:064079>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2022-11-27**

Repository / Repozitorij:

[SUVAG Polyclinic Repository](#)

Katarina Pavičić Dokoza, Branka Šindija
Poliklinika SUVAG

PROCJENA GOVORNO-MOTORNOG PROGRESA PRELINGVALNO GLUHE DJECE KOJIMA JE UMJETNA PUŽNICA UGRAĐENA IZVAN OPTIMALNE DOBI

UVOD:

Tijekom procesa razvoja slušanja i opće zrelosti postiže se bolja motorna kontrola nad govornim procesima što rezultira promjenama u akustičkim i vremenskim karakteristikama govora. Na temelju istraživanja Anne Smith i Lise Goffman (1998) o stabilnosti govornog motoričkog sustava može se pretpostaviti da djeca u dobi od 8 godina sustižu norme odraslih osoba.

Kod djece s umjetnom pužnicom, posebno one kojima je umjetna pužnica ugrađena izvan optimalne životne dobi realno je očekivati da govorno-motorna kompetencija zaostaje za vršnjacima. U radu se posebno željelo ispitati je li moguće pratiti govorno-motorni progres nakon ugradnje umjetne pužnice djeci školske dobi. Upravo stoga, svrha ove longitudinalne studije bila je ispitati vremensko-akustičke promjene u govoru djece s ugrađenom umjetnom pužnicom te utvrditi da li su one statistički značajne.

ISPITANICI:

Istraživanjem je obuhvaćeno 19 djece (12 djevojčica i 7 dječaka) kojima je umjetna pužnica ugrađena u dobi 6,7 do 15,1 godina. Sva djeca operirana su 2002 godine.

Prvo ispitivanje provedeno je godinu dana nakon operacije, a drugo 2,4 godine nakon operacije.

METODA:

Analiza govornog signala učinjena je računalnim programom MSP (model 5141) Kay Elemetrics Corp.

Zadatak je uključivao brzo ritmično ponavljanje sloga /pa/, izmjenično foniranje vokala /i//u/, foniranje vokala /a/, te ponavljanje intonacije rečeničnog modela.

Analizirani su sljedeći parametri:

- DDKavp /ms/ - prosječno diadohokinetičko trajanje vokalizacije C-V sloga /pa/ izgovorenog ritmično što većom brzinom izgovora
- DDKavr /s/ - prosječna diadohokinetička brzina vokalizacije tj. broj C-V slogova u sekundi
- F₂magn /Hz/ - magnituda varijacije F₂ za vrijeme vokalizacije /i//u/
- F₂reg /%/ - pravilnost promjena F₂ za vrijeme vokalizacije
- F₀/Hz/ - osnovni ton za vrijeme vokalizacije glasa /a/
- vF₀/%/ - dugotrajne varijacije osnovnog tona
- vAm /%/ - dugotrajne varijacije amplitude
- rF₀ - /Hz/ - prosječna govorna frekvencija
- rvF₀ - /%/ - raspon govorne frekvencije
- rvAm /%/ - raspon govorne amplitude

Statistička obrada podataka učinjena je na univarijatnoj razini računalnim programom Statistica for Windows (verzija 4.5).

REZULTATI:

Tablica 1. Deskriptivna statistika rezultata djece s umjetnom pužnicom godinu dana nakon ugradnje

Varijable	N	Aritm. sredina	Minimum	Maksimum	Std. devijacija
DOBIMPL	19	9.08	6.7	15.1	2.50
DOB	19	10.76	7.0	16.0	2.28
DDKAVP	19	263.11	196.73	334.57	50.37
DDKAVR	19	3.93	2.98	5.08	0.75
F ₂ MAG	19	293.25	121.64	583.33	141.01
F ₂ REG	19	65.45	42.57	93.77	18.54
F ₀	19	282.56	205.69	350.91	34.92
vF ₀	19	2.74	0.35	7.11	1.49
VAM	19	15.78	2.26	25.23	7.07
RF ₀	19	298.29	207.75	347.48	39.13
RVF ₀	19	11.16	3.79	30.63	6.66
RVAM	19	47.41	27.69	78.05	10.25

Tablica 2. Deskriptivna statistika rezultata djece s umjetnom pužnicom dvije godine nakon ugradnje

Varijable	N	Aritm. sredina	Minimum	Maksimum	Std. devijacija
DOBIMPL	19	9.08	6.7	15.1	2.50
DOB	19	11.75	8.0	17.0	2.19
DDKAVP	19	207.33	162.77	260.69	29.80
DDKAVR	19	4.90	3.83	6.14	0.68
F ₂ MAG	19	398.57	71.60	842.90	212.35
F ₂ REG	19	69.48	40.20	96.18	18.42
F ₀	19	263.62	145.80	352.60	47.05
VF ₀	19	4.02	1.67	8.914	2.06
VAM	19	24.65	8.59	45.15	11.64
RF ₀	19	279.34	141.8	327.70	42.79
RVF ₀	19	8.87	4.35	19.70	3.81
RVAM	19	47.02	23.47	79.52	15.02

Tablica 3. Rezultati T-testa za zavisne uzorke. Statistički značajno je na razini p<0.05

Varijable	N	Aritm. Sred.	Stand. Devij.	Razlika	Df	t	p
DDKAVP	19	263.11	50.37	55.78	18	6.80	0.000002
		207.33	29.80				
DDKAVR	19	3.93	0.77	-0.97	18	-8.41	0.000000
		4.90	0.68				
F ₂ MAG	19	293.25	141.01	-105.3	18	-2.23	0.037
		398.57	212.35				
F ₂ REG	19	65.45	18.54	-4.03	18	-1.02	0.317
		69.49	18.41				
F ₀	19	282.56	34.92	18.93	18	2.04	0.055
		263.62	47.05				
VF ₀	19	2.74	1.49	-1.28	18	-3.85	0.0011
		4.02	2.06				
VAM	19	15.78	7.07	-8.82	18	-2.65	0.01
		24.60	11.64				
RF ₀	19	298.29	39.13	18.94	18	2.18	0.42
		279.34	42.79				
RVF ₀	19	11.16	6.66	2.28	18	1.28	0.21
		8.87	3.81				
RVAM	19	47.41	10.25	0.40	18	0.14	0.91
		47.01	15.20				

Tablica 4. Matrica korelacija varijabli godinu dana nakon ugradnje umjetne pužnice

varijable	DOBI MP	DOB	DDK AVP	DDK AVR	F2 MAG	F2 REG	F0	VF0	VAM	RF0	RVF0	RVA M
DOBIMP		.98										-.52
DOB	.98							.50				-.55
DDKAVP				-.99								
DDKAVR			-.99									
F2MAG						.79						
F2REG					.79							
F0		.50										
VF0	.47											-.62
VAM								.50				
RF0											-.56	
RVF0										-.56		
RVAM	-.52	-.55						-.62				

Tablica 5. Matrica korelacija varijabli dvije godine nakon ugradnje umjetne pužnice

varijable	DOBI MP	DOB	DDK AVP	DDK AVR	F2M AG	F2 REG	F0	VF 0	VA M	RF0	RVF0	RVA M
DOBIMP		.98			-.66			.63		-.51		
DOB	.98				-.57			.63				
DDKAVP				-.99								
DDKAVR			-.99									
F2MAG	-.66	-.57					.57			.55		
F2REG							.49					
F0					.57					.81		
VF0	.63	.63										
VAM												
RF0	-.51				.55							
RVF0							.81					
RVAM												

ZAKLJUČAK:

Djeca kojima je umjetna pužnica ugrađena u ranijoj životnoj dobi, a koja osim oštećenja sluha nemaju dodatnih teškoća koja bi utjecala na govorni razvoj postižu uz rehabilitaciju vrlo dobar govorni razvoj koji često sustiže onaj uredno čujućih vršnjaka. Kvaliteta prozodije njihovog govora dostiže uredne vrijednosti. Istraživanja koja su proveli Seifert i ostali (2002) pokazuju da djeca operirana do 4. godine života ne pokazuju značajnih odstupanja u F_0 i stabilnosti F_1 od njihovih čujućih vršnjaka. Istraživanja provedena na uzorku djece operirane iznad 4. godine života pokazala su značajnija odstupanja u govornom razvoju.

Rezultati našeg istraživanja su pokazali sljedeće:

- djeca razvijaju motoričku kompetenciju koja se odražava u skraćivanju vremenskih govornih segmenata
- povećava se magnituda F_2
- smanjuje se visina osnovnog tona
- smanjuje se visina govornog tona

- povećanje kratkotrajnih varijacija frekvencije i amplitude osnovnog tona vjerojatno su posljedica novih uvjeta slušanja u kojima slušna kontrola još nije u potpunosti uspostavljena

Literatura:

1. Hamzavi, J., Deutsch, W., Baumgartner, W.D., Bigenzahn, W., Gstoener, W. (2000). Audiology 39, 102-105.
2. Seifert, E., Oswald, M., Bruns, U., Vischer, M., Kompis, M., Haeusler, R. (2002). Changes of voice and articulation in children with cochlear implant. International Journal of Pediatric Otorhinolaryngology, 115-123.
3. Smith, A., Golffman, L. (1998). Stability and patterning of speech movement sequences in children and adults. JSHR vol 41, 18-30.
4. Smith, B.L., Kenney, M.K., Hussain, S. (1996). A longitudinal investigation of duration and temporal variability in children's speech production. J Acoust. Soc. Am 99 (4), 2344-49.